СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 140. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 17-го червня 1940. No. 140. Jersey City, N. J., Monday, June 17, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІДСВЯТКУВАННЯ „ДНЯ ПРАПОРА".

НЮ ЙОРК. — Ціла Америка відсвяткувала торжественно минулої пятниці „День прапора". По ріжних місцевостях з тої нагоди влаштовувано вуличні походи з відчитами і промовами, в часі яких бесідники підкресляли символічне значіння прапора. В Ню Йорку теж відбулась така парада, в якій взяли участь десятки тисяч людей. Коло маґістрату виголошено чимало промов. Серед промовців говорив президент міського суду Пелгем Джордж Бисел, який сказав, що „в тих неспокійних часах наш прапор майже один повіває як символ свободи і надії в тім перемученім війною світі." Суддя Бисел далі говорив, що „прийшов час, в якім зажадають від нас посвят, в якім дрібничкові ріжниці мусять піти на бік, в якім ми всі мусимо стало і невтомно виковувати воєнний меч для наших Злучених Держав Америки".

Адмірал Вудвард теж виголосив промову і в ній натаврував комуністів, фашистів, нацистів і пацифістів, які впроваджують в Америці такі політичні ідеї, що є чужі духові американізму. Він також натаврував інтелектуальних анархістів, які в виховних інституціях краю вчать інтернаціональних теорій, і чужих ідеольоґій, та виступають проти всякої участи в війні.

РУЗВЕЛТ НЕДОВІРЯЄ ГІТЛЕРОВІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт на своїй пресовій конференції сказав журналістам, що треба недовірчиво відноситись до запевнень Гітлера, що він не заміряє втручатись у західну гемісферу в ціли підбивання американських країв. Рузвелт сказав, що ті слова нагадують йому інші запевнення Гітлера, дані іншим краям.

НАСТРОЇ В УРЯДОВИХ КОЛАХ.

ВАШИНҐТОН. — В урядових вашинґтонських колах отверто говорять, що є велика можливість під теперішню пору, що Франція заключить з Німеччиною окремий мир. Також отверто говорять, що Америка не може дати аліянтам більше, ніж те, що дає. Тому всякі нові апелі французьких міністрів останутъ без ніякого успіху. Америка під сучасну пору сама не має зброї стільки, скільки хоче Франція. Рейно домагався „хмар літаків". Також ніхто не скривається з думкою, що є велика можливість, що заки Америка змоглаб більшу поміч дати, вже буде запізно.

Секретар стейту Кордел Гол, заявив, що неправдою є, що французький премієр Рейно звертався до Америки з проханням виповісти війну Німеччині Президент Рузвелт заявив, щоб без огляду на вислід війни в Европі, Америка не сміє переривати свого зброєння, а мусить узброюватись до зубів. В урядових колах говорять, що цього тижня буде переведений закон у конґресі, на основі якого буде заборонений вивіз старого заліззя.

ІТАЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРОТЕСТУЄ.

ВАШИНҐТОН. — Італійський амбасадор князь Колонна перед секретарем Голом вніс протест проти того, щоб в ріжних містах Америки певні люди викликають неоправдану ворожнечу до фашизму, пускаючи вістки начеб італійські конзулі втручались у внутрішнє життя Америки, зокрема накликали американців італійського походження помагати воюючій Італії. Колонна навязував свій протест до заяви нюйорського комісара поліції Валентайна, який сказав, що його людям вдалось розкрити фашистівські орґанізації в Америці, що стояли під кермою італійських конзулів і працювали на користь Італії.

БОРОТЬБА З „ПЯТОЮ КОЛЮМНОЮ".

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія потвердив вістку, що від довшого часу аґенти федерального бюра потайки працюють з міськими поліційними властями в Ню Йорку в ціли розкриття підривних орґанізацій. Висліди їх праці дали гарні успіхи і вони будуть незадовго всім відомі.

ЗАЯВИ КАНАДІЙСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

ОТАВА. — Канадійський премієр МекКензі Кінґ заявив, що з аліянтами вповні симпатизують американські краї і вони можуть бути певні, що цілий американський континент поспішить їм на поміч.

ВАШИНҐТОН СУМНІВАЄТЬСЯ, ЧИ БУЛИТ ПІД ОХОРОНОЮ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт і секретар стейту Кордел Гол висказали свій сумнів, чи німці поставили амбасадора Булита в Парижі під домашній арешт. Вони можливо окружили амбасаду військом, щоби хтось не зробив їй чогось злого, казали вони. Бож в інтересі німців є не допускати, щоб хтось зробив Булитові кривду.

ВІДНОШЕННЯ ВЛАСТЕЙ ДО ЧУЖИНЦІВ

ВАШИНҐТОН. — Головний прокуратор Джексон, заявив, що відтепер чужинці, прибуваючі до Америки, будуть десьщо відмінно трактовані. Дотепер так було, що чужинець мав подати при вході переконливі арґументи, що не буде шкідливий Америці. Тепер має подати арґументи, що він стане корисним для Америки. Доплив чужинців буде дуже обмежений. Всі чужинці будуть реґістровані, казав Джексон і залишать у дотичних властях відтиски пальців. Та хай їх це не журить і хай вони не беруть цього як знак репресій, казав він. Влада далі буде справедливо поступати з чужинцями і реґістрація тим, що невинуваті та не займаються ніякою підривною роботою, принесе навіть хосен, бо буде охороняти їх від поголовного підозріння.

ВІТАМІНИ І ЗВІРЯТА

Д-р Е. Гюз, професор рільничої колеґії стейту Каліфорнія, розслідив, що й звірята потребують поживи, що має ріжні вітаміни.

За його розслідами свиня потребує вітамінів А й Д. Без них звіря терпить на слабий зір.

„ТЕПЕР ІНАКША ВІЙНА"

Нюйорський суддя Джейкоб Пенкен вислав до сенатора Ґвілера лист, у котрім закликує сенатора не противитися висилці аліянтам допомоги.

Пенкен пригадує сенаторові, що вони оба в 1917. році противилися вступленні Америки до війни, але, мовляв, теперішня війна інакша від попередньої. Мовляв, тепер справді свобода загрожена.

МОЛИТВА ЗА АЛІЯНТІВ У СУДІ

Перед початком переслухування справ у федеральному суді для банкротств у Нюарку, Ню Джерзі, суддя взвав усіх приявних, сторони й адвокатів, помолитися за аліянтів. Коло двіста осіб, зібраних у салі, встало й відмовило молитву.

КУПУЮТЬ ДАЛІ ЛІТАКИ

ВАШИНҐТОН. — Аліянтська торговельна комісія закупила для Франції 120 „повітряних фортець", які мають бути доручені Франції в наступнім році.

ДАЄ ПРИТУЛОК ПОКИНУТИМ ЗВІРЯТАМ

Пані Джеймс Браун з Портленду, Ореґон, влаштувала в своїм домі притуловище для покинутих звірят-любимців. Вона приймала до свого дому кожну собаку й кітку, що їх покинули власники. За короткий час у її мешканні знайшлося 138 котів і псів. Уже місця не було, а тут усе були нові кандидати. Вона розвела пропаґанду проти покидання звірят власниками, але це видно нішо не помагало.

ШУКАЄ СВОЄ ЖОВЧЕВЕ КАМІННЯ

До бюра для пропавших і знайдених річей залізниці Пенсилвенія в Питсбурґу зголосився якийсь чоловік і питався, чи не передав хто до бюра його жовчевих камінців.

На допити урядовця бюра він пояснив, що це була памятка з його операції. Держав їх у торбинці й носив при собі.

ЗАСУДИЛИ ЮНІЙНОГО ЛІДЕРА ЗА ВИМУШЕННЯ

У федеральному суді в Ню Йорку признали присяжні суддю Артура Валдорфа, бизнесового аґента юнії візників, винуватим вимушення ґрошей від торговців рибою.

На суді було доказано, що Валдорф відсидів уже довшу вязничну кару. Він грозив купцям, що в разі незаплати йому хабара, він викличе проти них страйк робітників.

НЕДУГА СЕРЕД БОБРІВ

Стейтовий уряд для консервації дикої звірини в Вайомінґу доглянув, що бобри хорують останніми часами на пошесть, звану заячою горячкою.

Уже багато бобрів згинуло від цеї недуги.

ПІДЕ НА АНГЛІЮ

БЕРЛІН. — Ціла Німеччина в радощах. Всюди дзвонили в церквах, з наказу влади, коли німці ввійшли до Парижа. Приказано, щоб через три дні всюди повівали націстівські прапори. Так є, що всюди панує переконання, що Німеччина виграла війну з Францією. І тому Франція вже так, якби не входила в рахубу, бо німецька преса пише вже про похід на Англію. Каже, що він скоро наступить, бо французька кампанія не треватиме довше ніж яких 10 днів. Таке заповідає німецька преса. Військові кола й уряд збувають ці справи мовчанкою. Ні їх потверджують, ні заперечують.

НА ПОМІЧ ДЛЯ ПРОШАКІВ

Томас Бромфілд, власник газоліновоі стації в Албіоні, Мишиґен, уставив коло свого бизнесу лавку для відпочинку людей, що впрошуються на проїжджаючі автомобілі. Він уставив коло лавки ще й вивіску, що представляє великий палець руки, яким такі люди звичайно дають знак проїжджаючим візникам. Цей палець можна повернути в бажаний бік.

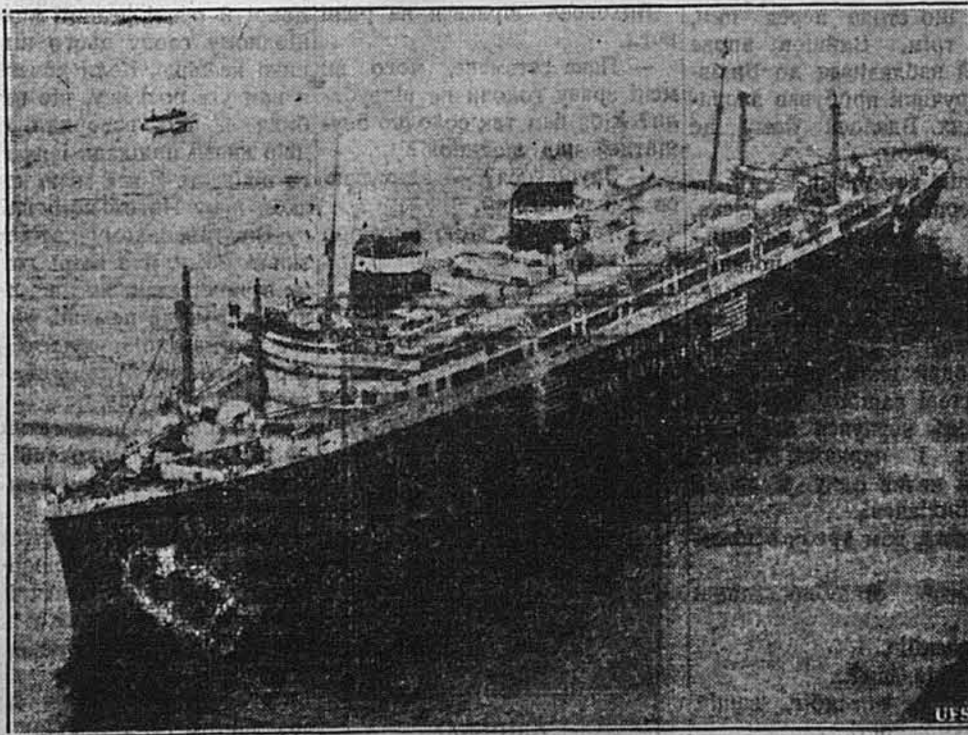
Бромфілд каже, що його лавка дуже популярна. Буває тиждень, що з неї користає триста мандрівників.

З ЛЮБИМЦІВ ЯЗВОЮ

У стейтовій вязниці в Коломбасі, Огайо, заряд дозволив вязням держати як любимців білих щурів. Тепер їх стало так багато, що вони перемінилися в справжню язву. Через те дирекція вязниці зарядила, що кожний вязень має право держати лише одного щура й не вільно буде його випускати з келії.

9 СТОЛИЦЬ ПІД НІМЕЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

Німецькі війська досі заняли столиці 9 держав: Париж, Відень, Варшаву, Осльо, Прагу, Копенгагу, Люксембурґ, Гаґу й Брукселю.

„АМЕРИКА".
Американський пасажирський корабель „Америка", що недавно приїхав з Нюпорт Нюз, Верджінія, до Бостону, є найдорожчим пасажирським кораблем, який досі збудовано в Америці. Він коштував 17 міліонів долярів, має 723 стопи довжини й може примістити 1,219 пасажирів.

ДАЛІ ВИСЕЛЮЮТЬ УКРАЇНЦІВ ЗО ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ

БУКАРЕШТ. — З кордонної смуги доносять, що совєтська влада далі масово вивозить українське населення Галичини в глибину Московщини. Кажуть, що на румунськім боці часто чути стріли і крики людей по боці совєтського кордону. Далі подають, що лікар, професор університету та „депутат", д-р М. Паньчишин, що тішився у совєтської влади від самих початків найбільшим довірям, зістав тепер „відкомендерований" аж на Далекий Схід. Далі доносять, що не тільки вивезено д-ра Старосольського й дир. Кузьмовича, але також і їхні родини, включно до старенькиx батьків. Також арештовано й вивезено д-ра В. Кашубинського, відомого лікаря в Перемишлі.

УКРАЇНА ЗБРОЇТЬСЯ!

КИЇВ. — Про це розписуються київські „Вісті", в яких читаємо ось що: „Всього в Україні створено понад 5,000 „хат оборони". Зокрема в Винницькій області зорганізовано кілька соток „хат оборони" й „воєнних кутків", котрі переводять серед населення величезну працю по підготові до стріляння й оборони. Населення приходить слухати викладі про повітрову війну, про совєтських героїв . . .".

ЧИ НЕ САМІ „СТОВІДСОТКОВІ УКРАЇНЦІ"?!

КИЇВ. — Ново назначений склад обласного комітету компартії в Харкові має такі особи: перший секретар — товариш Єпішов, другий — товариш Профатілов, третій — товариш Чучукалов; знову секретарем пропаґанди є — товариш Петров, а секретарем в праці кадрів — товариш Максимов.

ЯК ЗА ЦАРАТУ.

МОСКВА. — Новий наказ впроваджує в червоній армії для ґенералів назви, що існували перед революцією, себто за царату. Отже знову є ґенерал-майор, ґенерал-лейтенант, ґенерал-полковник. Цю останню назву взято з німецької армії, в титул „маршал", який теж існує, з французької.

АКЦІЯ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

ЛОНДОН. — Англійська преса доносить про те, що Совети укріплюють побережжя України на Чорному морі. Одеса стала тепер осередком червоної фльоти. Будуються укріплення на острові Тендері й в Керченській потоці. Подібні укріплення переводяться також в Грузії, зокрема в Батумі.

БІЛОҐВАРДІЙЦІ ПРИ „РОБОТІ".

ЛОНДОН. — Як у Франції так і Англії слідний новий рух серед московських білоґвардійців, звернений проти українців. Змагає він до того, щоб наклонити аліянтів ворожо до справи відбудови України як незалежної держави. І, очевидно, як пристало на білоґвардійців, вяже українську визвольну боротьбу з — Гітлером.

ГОТОВІ САМІ ВОЮВАТИ.

ПАРИЖ. — Побідний перемарш німецьких військ через вулиці міста Парижа, як теж попри „Триюмфальний Лук", не тільки прибив психольоґічно французів, але також і англійців. І вони добре розуміють, що це є похід, що звернений не тільки проти територіяльного панування Франції й Англії, але теж і проти їхньої демократичної ідеольоґії. В Англії здають собі справу з того, що Франція може довго не видержати і піддатись. І кажуть, що як це станеться, а ґен. Вейґан з тим згодиться, то це прийме теж і Англія. Але це не буде означати, що війна скінчена. Ні. Вона буде вестись далі, хочби її мала вести сама тільки Англія. Далі в Англії певні, що англійці можуть видержати з війною до осени, а як до цього часу Злучені Держави себе підготовлять і приступлять до війни, то потім Німеччина буде зьльокована і не зможе довго видержати.

РОЗПУЧЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ.

ТУР. — Французький уряд покинув дотеперішній, хвилевий осідок в Тур і перенісся далі на полудне, як кажуть, до міста Бульон. Тур є завалений утікачами. Неможливо дістати місця, де можнаб спочити. У склепах нема вже поживи. На обличчях людей видно розпуку. Таку саму, як на сотнях тисяч тих, що ними завалені дороги. Уряд звернувся через радіо до населення, щоб не втікало, а залишалось на місцях.

ГІТЛЕР ПОДИКТУЄ, КАЖУТЬ В БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. — В дипльоматичних колах кажуть, що Гітлер тепер навіть не думає про замирення, а змагає до цілковитої побіди. Франція мусить скапітулювати і приняти ті умовини, які він їй подиктує. Німеччина хоче забрати Альзацію і Льотаринґію, та може ще дещо з французької землі в Европі, а далі кольонії. Буде домагатись також відшкодування за воєнні втрати. Крім того Франція буде мусіти ще задоволити і Італію. Це очевидно, тільки в такому випадку, якби Франція припинила війну.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з анґлійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ РАДИ СТРАХУ!

На декого з „форейнерів" напав великий страх через те, що Злучені Держави знайшлися в такому положенні, що готові не тільки симпатизувати з алянтами й їм помагати, але навіть виповісти війну ворогам алянтів, себто ворогам демократії, в першу чергу націстівській Німеччині й фашистівській Італії. У такому випадку, як кажуть, може прийти до нагінки на тих, що живуть в Америці, а є схильні до чужих ідеольоґій, не-американських, і то в такій мірі, що готові стануть евентуально навіть проти Америки, колиб вона воювала з державами, що ввели в себе тоталітарні режими. Отой страх пішов уже так далеко, що появляються в американських ґазети „пікчери" редакторів деяких ґазет, що видаються неанґлійською мовою, при яких є пояснення, що вони є „за демократію". Ось ті редактори живуть в Америці, як виходить, і по 30 років. За той час працювали вони як „патентовані демократи" в ріжних ґазетах, стояли завжди за демократію, а тепер вважають потрібним ще раз заявляти, що вони — за демократію. Коли тому пригадаємось, то нам здається, що щось недобре з тими редакторами і ґазетами, коли треба аж того, щоб виставляти їхні „пікчери", щоб світ бачив, що вони демократи. З такого страху нічого доброго не вийде й для демократії. Це може довести до того, що кожний з таких боягузів буде боятись сказати якесь критичне слово про демократію, припускаючи, що то готово бути кимсь зрозуміле в такий спосіб, що „форейнер" не є демократ і ще досі не „замериканізувався", хоч може є вже і 25 років американським громадянином.

Коли мова про нас, то стоїмо на становищі, що Америка є вільна країна вільних і розумних людей. Кожний з нас, що тут чесно жив і процював, платив податки, і виконував інші громадянські обовязки, та не був звязаний з ніякою підпольною чи іншою підривною акцією, що звернена проти ладу і порядку цеї держави, той не має потреби лякатись. Українці в Америці, так, як ми їх знаємо, і як про них усюди висказуються самі представники влади, є добрими і прикладними громадянами. І якби хотіли, то навіть не можуть бути іншими, якщо поступають розумно й сумлінно, бо тут в Америці українському народові ліпше й свобідніше, ніж в якій іншій державі, чи навіть в Україні. Це є правда, щодо якої нема ніякого сумніву. Одні тільки большевики думають інакше, але вони тут не входять в рахубу, хоч і вони не такі дурні, щоб ще й тепер вірити, що в „совєтському раю" краще ніж в Америці. А пишуть інакше тому, що задурманені червоною Москвою і її аґентами. Ось і тому треба українцям в Америці поводитись гідно й не лякатись нічого. Усі ми стали „добрими американцями" не тепер, з якогось страху перед нагінкою на „форейнерів". Ми були ними завжди з любови до тої землі, що нам дала притулок і з пошануванням до тих її засад, що дали нам ту волю, якої ми деінде не мали.

ПОЛІТИЧНІ УҐРУПУВАННЯ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Теперішні політичні угрупування в Карпатській Україні загально можна поділити на три ґрупи. Це: 1) Ґрупа Фенцика, або так зв. „русскіе націоналісти" 2) ґрупа Бродія, яка поки що немає сформульованої програми, і 3) ґрупа духовенства, вихованців ще старої Мадярщини.

Перші дві ґрупи стоять на становищі „русскости", або „карпаторусскости" чи „угрорусскости". Третя пропаґує „русинство", себто намагається плекати тип раба, душею й тілом відданого короні св. Стефана.

Фенцик видає орґан „Карпаторусскій Голос", а Бродій „Русскую Правду". Обі ці ґазети писані етимольоґічним московським правописом, але редакції іноді намагаються перекручувати народні, себто українські вирази, на московський лад, щоб зробити свою писанину зрозумілою для мас. Ґрупа духовників - мадяронів видає „Карпатську Неділю", яка має підзаголовок — „орґан мадярсько-руського братерства". Писана ця ґазета такою тарабарщиною, що чоловікові голова крутиться, читаючи її. В основі лежить справді народня українська мова, але перекручена на всі лади, доповнена з церковнословянського слівника (!) та будована на мадярській граматиці. Можна отже собі уявити, що це за писанина!

Всі згадані політичні табори ґризуться між собою за першенство й кожний заявляє, що він одинокий представляє народні права та інтереси... Щодо позицій в ріжних питаннях національного й економічного життя, то треба признати, що найбільшу ще незалежність виявляє „Русская Правда" Бродія, за що інші орґани, зокрема Фенцика, безнастанно на неї нападають. У відповідь, Бродій висміває Фенцика, як автора так зв. „Арпадової лінії" (так на пропозицію Фенцика названа лінія мадярських укріплень у Карпатах). Щож до „Карпатської Неділі", то вона нападає й на Бродія, і на Фенцика, кричучи, що не існує ні „русскіх", ні „угроросов", а є тільки вірний Мадярщині „рутенський" нарід. Ось витяг із одної статті цієї ґазети (правопис подаємо в оригіналі, крім літер „ять" і „ери", які вживаються в названій ґазеті):

— „Ми єсьме русини. Наших братов уже не по их найдавнійшом имени, не русинами называют, але угроросcами або карпатороссами. Ми державні би се за фаталну ошибку, єслиби еї назви и урядово признали. Кромі найдавнійших латинских записок, сам наш народ все русином называв себе, як то и давна пісня говорить: „я русин бив, єсьм і буду... Русин мене колисав"... Сяк то било, а не „я росс бив"... Просіме скорих розпоряджень, чтоби стародавное названіє русин осталося... А котрі хотять нового літературного язика, то най розвинуть руський язик, а не обернемо: насилувати велікорусскій язик на наш народ", і т. д.

Найбільші впливи в Карпатській Україні мають тепер згадані духовники - мадярони. На посту реґентського дорадника є Ільницький, шефом шкільництва Марина, членами реабілітаційних комісій для урядників і вчителів також у більшості духовники. Скрізь вони — як найвірніша опора стефанівської корони...

Мадяри формально не перешкоджають „русскім", дозволяють їм видавати ґазети, і т. д., але не звертають на них уваги й роблять усе так, як самі хотять. Натомісць ті з „Карпатської Неділі" дістають від окупантів усіляку підтримку.

Проте й серед згаданих мадяронів зарисовуються сильні розбіжності. С п р а в ж н ь о ю „чорною рукою" й „чорним духом" є Марина, який намагається за диктатом Будапешту все руйнувати й розбивати. Загально відома інтриґа проти реґентського дорадника Ільницького, яка виявилася в сварці цього останнього з реґентським комісарем графом Перенієм. Ільницький подався був до димісії й примирити його з Перенієм мусів самий Ґертій.

Серед усіх згаданих ґруп великий розголос викликала вістка, що д-р Юлій Бращайко і Федір Ревай подали до президії ради міністрів у Будапешті прохання про дозвіл видавання в Хусті ґазети в українській мові „Свободи". Москофіли з тої нагоди обливають помиями все українське й кличуть на поміч... поліцію. Перед у цій кампанії веде Фенцик, який протестує проти появи ґазети на „ґаліцко-мазепінском язикі", і заявляє, що „угрорусскіе націоналісти во главе с Др. Фенциком на протяженії десятка лет боролісь" з українством, як із „вреднейшим явленіем"... „Во всяком случаі др. Фенцик уже предпрінял все мери к тому, чтоби ета желто-блакітная акція і єй падобния булі унічтожени в самом зародке", і т. д. Фенцикові товаришує й Бродій, пишучи в своїй ґазеті: "Удівляет нас і то, что еті ґаспада (себто українці. Наша примітка) не пбучілісь прощлоґоднімі опитамі, когда за ету ідею (українську ідею. Наша примітка) поплатілісь жізнью тисячі угроросcов".

А один із москвофільських журналістів ставить питання ще ясніше, пишучи: „я не знаю — ґде же поліція?.."

При цих обставинах годі сподіватися, щоб мадяри дозволили на видавання української „Свободи".

ДО МОСКОВСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ

(З паризького часопису „Українське Слово").

Московська безсоромність.

Московський часопис у Болгарії **„За Родіну"** (той, що взяв за свою емблему... український тризуб!) в ч. 93. писав таке:

„*Ми заявляємо, що ми меньше других жили завойованнями* (!!!). *Ми ними не жили* (!!!). Не залізним поясом начальства звязували ми величезні простори московської імперії (!!!)... Творячи основний масив нашої землі, ми не поневолювали нічиєї самобутности (!!!). Ми порушувалися й поширялися, прикликуючи до життя (!!!), до свідомого політичного й соціяльного життя (!!!) безобличне, неоформлене с е р е д о в и щ е (!!!): на півночі фінів, ні півдні — кочове перекотиполе (!!!). *Ми їх не ставили в положення експльоатованих* (!!!), нижчої раси, „туземців"... Ми не завойовували й не поневолювали (!!!). *Ми освоювали* культурно, духово й душевно (!!!). Безфоремне відливали у форму (!!!)".

Що не речення, то просто вершок цинізму, а заразом і глупоти, ож сьогодні справді тяжко знайти людину, що не зналаб, що ціла московська імперія повстала виключно **тільки через завойовання** та утримувалася й утримується тільки при помочі **безприкладного гноблення й нищення підбитих народів.** А вже справді тяжко окреслити таку писанину тепер по нових завойовуваннях большевиків та й ще тоді, коли навіть менш упосліджені на умі москалі признають, що большевики, „роками вже виховані на Олександрі Невському, на Петрі, на Суворові й Бородині" продовжують традицію московських царів, „входячи все більше в ролю наслідників московської великодержавности й старого московського панславізму".

Большевики й їхні предтечі — московські царі.

Швайцарія „Ґазет де Льозан" помістила статтю М. Тростянського в справі московської пропаґанди, яка передбачаючи можність змін на сході Европи вмовляє чужинців, що в майбутній Росії всім націям буде житися як у раю, та що ця Росія не буде нічим подібна до большевицької.

Коли ми будемо дошукуватися походження большевицьких жорстокостей, — пише автор — то не маємо чого далеко ходити й можемо легко зрозуміти, чому Молотов у часі переговорів із фінами все покликувався на політику Петра. Досить нам згадати, що після перемоги під Полтавою цей цар повернув до неволі всіх полонених шведів та звелів стяти голови всім захопленим повстанцям. Щодо старшин, то він часто удостоював скарати їх власною рукою. В тім же часі він приказав Меньшикову зрівняти з землею столицю Мазепи, та вирізати всіх без винятку мешканців, що цей останній і виконав точнісенько. Большевики лише удосконалили цю сітему. Таксамо, що торкається переслідування церкви, вони не вигадали нічого нового. Цей же самий Петро І., призначивши себе, самого головою російської церкви, наказав взяти на тортури всіх священиків, єпископів та митрополита „раскольників" (незгідних із реформами патріярха Нікона), і коли помічав, що кати працюють не досить жваво, власноручно вчив їх, як треба катувати. Коли після поділу Польщі, Росія забрала решту України, то настановлений Петром Св. Синод завзявся винищити, греко - католицьку українську церкву й робив це в той спосіб, що дітей відбирали від батьків, батьки кінчали самогубством разом із дітьми, і цілі села було засилано на Сибір. Недавно ще цілий світ був обурений тим, що большевики арештували митрополита Шептицького, але большевики не зробили нічого іншого, як повторили вчинок московського уряду, який у 1914. році заарештував того самого митрополита та увязнив його в однім убогім манастирі на півночі. Що торкається переселення ц і л и х країв, яке вважають винаходом Гітлера, то не йому належить ця сумна слава. Катерина II. виселила Запорожців із родинами на Кубань, а її внук Олександер II., здобувши Кавказ, вигнав звідти до двох третин населення, яке здобуло собі притулок у Туреччині. В тужж саму добу було видано в Україні славнозвісний указ, яким заборонялося українцям друкувати, писати, читати, а навіть співати в своїй мові. Щож торкається Польщі, то Европа, ще досі добре памятає про її стан під московською владою, і нема чого пояснювати, чому свого часу називалося в Польщі мотузяну петлю „Муравєвською краваткою".

Вкінці автор завважує, що коли большевики принаймні визнають існування ріжних націй в Союзі, то білі москалі запевняють, що ці нації зовсім не існують і на „доказ" цього оголошують у ріжних мовах цілу літературу.

АКЦІЯ НА СХОДІ.
Зараз по виповідженні війни Італією Анґлії й Франції анґлійські літаки зробили рейд на Асмару (1), а італійські на Аден (2). Фашистівські війська перейшли границю французької кольонії Сомаліяндну (3), щоби дістатися до Джібуті (4).

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(72)

Я від справи теж не відступлю. Або мене, або його, треба примусити поступитися. Я радше згину, як поступлюся. А він? Він поступиться! А потім будемо пактами забавлятися.

— А може би так, крови братньої пожалівши...

— Ми її жаліємо, не він, ані ваш хлібодавець, що послів мира на паль садовить, над безборонними знущається, але перед сильними кориться й ласиться, як щеня!

— Пане гетьмане!

— Так, пане поручнику! Ви ще далі вірите в чесність свого хлібодавця?

— Вірю!

Хмельницький сягнув до купи паперів, що лежала збоку на столі. Перекинув кілька й знайшовши той, за яким шукав, простяг його Биховцеві.

— От вам ваша віра і ваша чесність! Почитайте!

Биховець узяв папір, та перше, заки почав його читати, уважно розглянув печатку й провірив почерк. Так, не було сумніву. Це печатка й почерк князя Яреми Вишневецького. Читати листа Биховець не спішився.

— Чому не читаєте? — здивувався Хмельницький.

— Не до мене, пане гетьмане, цього листа писано.

— Не до вас, але про вас! Не цікаві прочитати, то дізнайтеся, а потім на власні очі переконайтеся, що пан ваш і хлібодавець, довгим у нас гостюванням вашим негодуючи, поміж своїх зрадників вас зачислив, а нас повідомляє, що це не з власної волі, а з вашої намови й старанням святої памяти сотник Сухоручка, на паль посаджений, погиб...

Биховець поблід мов рядно. Хотів щось промовити, але смертельно посинілі уста тільки мовчки затремтіли, ноги під ним угнулися. Щоб не впасти, вхопився за спинку стільця, що стояв зблизька. Хмельницький бачив, як у чоловіка, що стояв перед ним, ударив грім. Вийшов зпоза стола й наблизився до Бихівця. Поручник пробував зловити віддих. Вдалося йому це щойно згодом.

— Пане гетьмане!

— Перш за все, будь ласка, сядьте! — сказав Хмельницький і майже силою посадив Бихівця на стільці. Потім плеснув у долоні. В дверях зявився джура.

— Подай вина, та поскоріше, гостеві нашому недобре!

Хлопець вернувся скоро зі збанком і чарками. Хмельницький налив одну з них і подав Бихівцеві.

— Пийте, вам треба освіжитися!

Биховець жадібно випив чарку.

— Спасибіг.

— Краще вам?...

— Краще, спасибіг, вашій ясновельможності.

Ще хвилину сидів Биховець мовчки, запавшись у себе, мов у гріб. Хмельницький сів проти нього й вдивившись в його поблідле обличчя, поклав йому руку на плече.

— Заспокійтеся, пане поручнику, заспокійтеся!

Биховець зірвався на рівні ноги.

— Пане гетьмане, чого ви мені зразу голови не відрубали? Хіба вам так солодко знущатися над людиною?

— Знущатися? — здивувався Хмельницький.

— Так, бо реляцію таку про мене маючи...

ПІЕТРО БАДОЛІО
командант італійської армії.

Хмельницький гірко посміхнувся.

— Власне тому, що про вас добрі й певні реляції маю, я ніодному слову цього нікчемника не вірю. Коли хочете, то я вам усе розкажу, що ви робили й що говорили, як на двір князя приїхали і як з нього відїхали. Я все знаю краще, якби пану Потоцькому чи пану Вишневецькому хотілося. І тільки тому, я з вами говорю як з приятелем, як з людиною, що коли не нині, то завтра стане цілою душею при справі й коли буде треба, віддасть за неї душу.

— Вибачте, пане гетьмане! — перепросив Биховець ввічливо й розгорнувши лист Вишневецького, потонув у лектурі. В міру того, як читав, як морщив чоло й протирав очі, щось у ньому ломалося й падало, щось змагалося й кипіло, щось пінилось і переливалося через верх.

Скінчивши читання, жбурнув листом об землю й притоптавши його ногою, сказав, ні то до себе, ні то до Хмельницького:

— Фініс!

Хмельницький ще раз мовчки посадив його на стільці. Потім налив у обидві чарки червоного вина й подав одну з них Биховцеві.

— Випиймо на потугу! Випиймо, пане поручнику, бо вже зоріє, а коли сонце блисне, то нам буде вже не до вина.

Биховець узяв чарку з рук Хмельницького й піднявши її високо, промовив урочисто:

— За кров, за муку неповинну світлої памяти сотника Сухоручки, поможи мені Боже!

Цокнувся з господарем, випив, обтер вус, поставив чарку на столі й виструнчився перед Хмельницьким:

— Я ваш, ясновельможний пане гетьмане, приказуйте, я слухаю!

Хмельницький пригорнув його до себе:

— Я так і думав, пане поручнику, я так і думав. Добре хоч, що вам у пору очі розкрилися. А тепер, як хочете. Або йдіть до себе, або ще погуторимо.

— На приказ, пане гетьмане!

— Покищо так, без приказу, по приятельськи. Приказувати будемо, коли Бог дозволить, завтра. Ви мені, коли захочете, поможете.

— З щирої душі, пане гетьмане! — відповів Биховець, а очі в нього блиснули мов у молодика дарма, що мертвецька блідість не вспіла ще сплисти з його обличчя.

Хмельницький піднявся й вернув на давнє місце за столом. Перегорнувши папері, взяв один з них і час до часу глипаючи в нього, почав:

— Пане поручнику! Не так ще давно ви дивувалися моїй постанові, а ось свисток паперу, чого накоїв у вав. Я не дивуюся. Я відвик дивуватися всьому, що бачу довкола себе. Ви скрегочете зубами й затискаєте пястуки. Це небезпечно. Для вас, не для ваших ворогів. Треба відівчитися того. Самою люттю й ненавистю противника не переможеш. Роспач теж не найкращий дорадник. Скільки людей вона вже, погубила, скільки сил змарнувала!

Хмельницький замовк на хвилну, наче задивлений в примарні постаті своїх попередників.

(Дальше буде).

25-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА ЄП. ІВАНА БУЧКА

Відомий громадянський діяч, Преосвященний Кир Іван, що недавно прибув до Злучених Держав, обходив цього року, дня 21. лютого, 25-ліття священства. З тої нагоди паризький „Вістник" помістив статтю; з якої подаємо ось що:

„Народився єп. Бучко 1891 р. в Германові, коло Львова. Як молодий студент виїжджає до Риму, де через кілька літ віддається богословським студіям. Осягнувши своєю невсипущою працею титул доктора богословія, вертає серед воєнного часу на Західню Україну, щоб від цього часу посвятитися виключно своїй церкві й свому народові. Тут, свідомий того, що основою кожного народу це молодь, та що тільки від неї залежить краще майбутнє нації, він у першій мірі звертає свою активність у сторону української молоді, яку хоче бачити більш вірною християнським засадам та водночас українському признанні. В тій цілі закладає у Львові Малу Семинарію (1919 р.), де українська молодь знайде від тепер відповідний захист для поважної праці над своєю освітою, як для добра церкви, так і для добра власного народу.

„Роля Малої Семинарії стає внедовзі величезною. Її установа, що, здавалося, мала тільки підготовлювати кандидатів до Духовної Семинарії, переміняється скоро на українську середню школу, яка, майже одинока, дає змогу продовжувати науку тим учням, які мусіли покинути зліквідовані польським урядом українські ґімназії.

„Та Кир Іван не займається лише працею в Малій Семинарії, але вихованням всієї молоді, яка перейшла лихолітні роки світової війни. Він посвятив цій молоді всі свої зусилля, всі свої бажання, всі свої думки, як професор Богословської Академії у Львові аж до 1929 року.

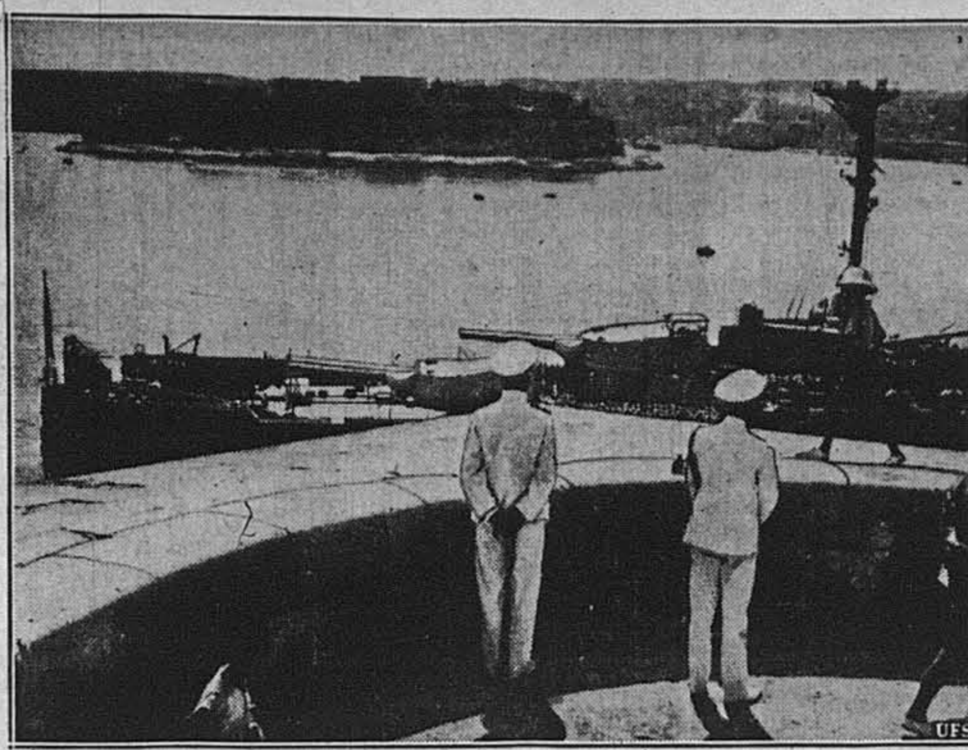
„В 1923 році стає секретарем Апостольського Візитатора для Західньої України. Обїжджаючи цілу Галичину, він не лише краще запізнається зо своїми вірними, але, де може, несе для них цілющі слова розради й потіхи, на які вони були так дуже спрагнені в цьому великому горю. Не дивниця, отже, що на вид цієї посвяти й жертвенности Кир Івана, Папа Пій XI. постановляє вивищити його до епископського стану. В 1929 році бачимо його вже єпископом. Тут же його нова, тяжка праця, як єпископа-помічника Їх Ексцеленції Митрополита Кир Андрея Шептицького, праця водночас із якою перебирає він уряд секретаря українського єпископату та голови комісії для справлення літургійних книг.

„Та незабаром трапляється нагода, де він, як ніколи досі, показує свою гарячу любов та повне посвяти привязання для своїх вірних. Це памятний для кожного українця 1930 рік! Коли польський уряд наказує перевести на Західній Україні ганебну й злочинну пацифікацію українського населення, Кир Іван, як добрий пастир, уряджує численні поїздки, звиджуючи найбільш пошкоджувані села й місточка, щоб запротестувати проти ворожого насилля та водночас принести нещасному населенню слова потіхи й божого слова. Як гарячий патріот, не лякається ніяких перепон, що їх йому готували вороги. Не лякається нічого, бо свідомий того, що стоїть за правду, для якої, як цього треба, готов і терпіти. Від цієї хвилини він стає незабутнім у памяті всіх своїх вірних та одною з найбільш знаних постатей по самому Митрополитові. Бо скількиж добра зробив він тоді для Галичини! Скількиж потіхи й надії ввіляв він тоді в страждаючі серця!

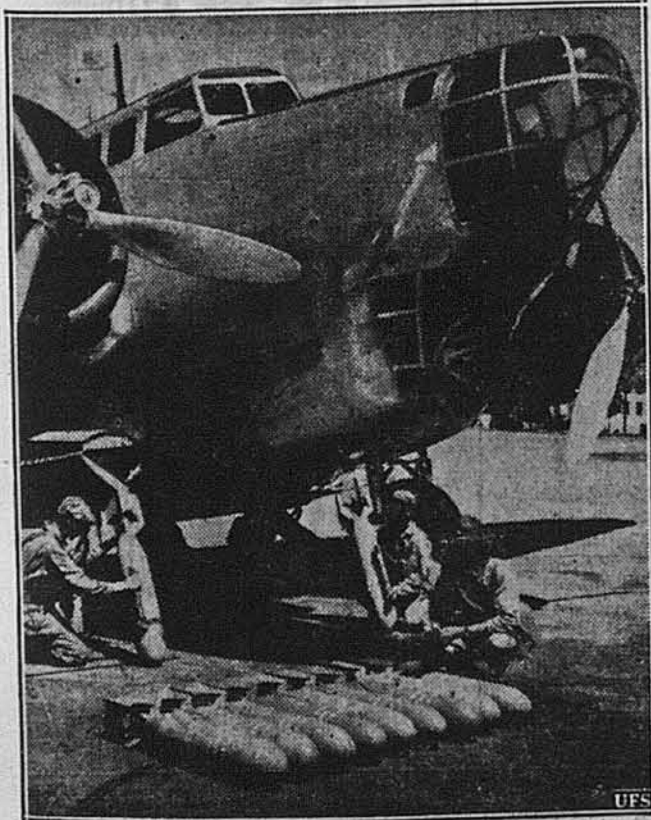
„Кир Іван завжди свято вірив у перемогу правди, і, де лише міг, підготовляв для неї шлях. В тій цілі стає головою Комітету для будови Українського Шпиталя, який, викінчений, є найкращим свідоцтвом того, що може зробити українське населення, навіть і тоді, коли вороги не дають йому найменшої змоги на свою життєздатність.

„Це за його почином відбулося у Львові 6. травня 1939 року величаве свято У. М. Х. Сто тисяч української молоді переходить вулицями столиці Львова. Сто тисяч, зібраних із усіх кутів Галичини, заприсягають торжественно перед Кир Іваном свою вірність нашій церкві та батьківщині. Це тільки завдяки йому дійшло до цієї величавої маніфестації української молоді, маніфестації, рівної якій ще ніколи не було на Західніх Українських Землях.

„Двацятьпять літ священства та десять літ епископства Їх Ексцеленції Кир Івана Бучка записалися золотими буквами в історії нашої церкви та нашого народу. Про нього можна сказати, що він став живим прикладом правдивого священика та українського патріота. Бо чиж не було завжди його провідною думкою, що тільки відповідним вихованням української молоді можна осягнути ідеали, що про них мріє цілий український народ! Цей погляд він все боронив, ним захоплювався й його переводив у чин".

ВИД НА ПРИСТАНЬ ОСТРОВА МАЛЬТИ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛЕТУНИ ПРИ ВПРАВАХ З ЛАДУВАННЯМ БОМБ НА ЛІТАКИ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ХТО МАЄ ВУХА, НАЙ СЛУХАЄ

Перед спільним засіданням військових комітетів палати послів і сенату конгресу в Вашингтоні заявив сенатор Давні, що американське громадянство й конгрес мали багато осторог з боку американських амбасадорів Кеннедія й Булита й самого президента Рузвелта про небезпеку військової перемоги Німеччини.

Амбасадори й президент говорили на основі свого знання фактів, але американські законодавці були байдужі, сліпі й глухі. Не хотіли бачити, не хотіли чути.

Тепер за свою апатію платять гістерією й замішанням.

ЗМІНИЛИ ДУМКУ.

В Атлантик Сити, Ню Джерзі, відбулися піврічні збори „Церковної Мирової Юнії", що була свого часу фундована Андру Карнеґім коштом двох міліонів долярів. Збори заявилися за те, щоби Злучені Держави дали аліянтам усяку допомогу, яка лише можлива без виповідження війни Німеччині.

Це становище стоїть у виразному противенстві до дотеперішнього становища цеї організації, котра досі все противилася всякому приготованні до війни.

Сенатор Давні міг би подати імення цеї „Церковної Мирової Юнії" як приклад сліпоти чи глухоти американського громадянства.

„НА НАС ЧЕРГА".

Джерард, що був колись американським амбасадором у Німеччині, промовляючи на зборах прихильників фундації для допомоги голяндських утікачів, закликав приявних домагатися від президента Рузвелта попертя проєкту загальної військової служби в Америці.

Говорив на тих зборах проф. Гендрик Вен Лун, що загальної військової служби треба тому, бо океан уже не є захороною для Америки та що „Америка приходить тепер на чергу" як та країна, проти котрої звертається Гітлер.

На подібне становище стають ріжні інші організації. Перший наслідок нацистичних перемог в Америці буде відай заведення загальної військової служби. Пані Рузвелтова в своїй розмові з газетярами заявила, що Америка ще не готова до загальної служби, „хоча вона остаточно може прийти до неї".

ВОНА ВОЛІЄ.

Говорила теж пані Рузвелтова, що вона воліє смерть ніж життя без свободи.

Це гарно сказано й певно зовсім щиро. Без сумніву, пані Рузвелтова так почуває, як вона говорить. За нею певно підуть інші. Будуть такі заяви складати люди, що так почувають, і люди, що інакше почувають.

В Европі ми бачимо багато людей, які колись заявляли, що вони воліють смерть ніж неволю, а які тепер прецінь воліють неволю ніж смерть.

КОШТИ ГІТЛЕРА.

Джордж В. Дені, президент „Тавн Гол" у Ню Йорку, висказував у своїй промові перед Темпел Юніверсіті в Філядельфії думку, що перемога Гітлера буде коштувати Америку дуже дорого.

Він обчислив, що на випадок програної аліянтів Америка буде мусіти узброїтися від стіп до голови, а це їй не обійдеться дешевше, як 25 біліонів долярів.

Американці, що моляться за перемогу для Гітлера, моляться за коштовне зброєння і ще коштовнішу війну для себе.

ВИХОВАННЯ ДЛЯ ВІЙНИ.

На думку Денія, демократичні держави, головно Америка, робили помилку в тому, що вони виховували кожна свій нарід до мира, тоді як тоталітарні держави виховували до війни.

Мир не може наступити тоді, як лише одна сторона хоче мира. Він можливий аж тоді, як усі його хочуть.

„АМЕРИКАНСЬКИЙ ГІТЛЄР"

Демократія, говорив Дені, вимагає від громадян знання преріжних справ.

Як народ демократичної країни хоче чогось досягнути, він мусить знати, як це зробити. Коли він цього не знає, то між ним легко скоїться замішання, і тоді він легко може віддати голоси за якогось американського Гітлера, щоби їх витягнув із замішання.

Іншими словами, демократія надається для думаючих людей. Для недумаючих кращий тоталітаризм.

ЧИ ЛЬОЯЛЬНІ?

Розвелася в Америці публична дискусія за те; чи американські італійці є льояльні для Італії, чи льояльні для Америки?

Італійські конзулі кажуть, що американські італійці є вірні Італії й Мусолінієві. Різні американські політики італійського роду кажуть, що „американці італійського роду" є льояльні супроти Америки й не цікавляться, чи Італія й Мусоліні виграє війну, чи програє.

Здається, що й одні й другі мають правду, і рівночасно одні й другі помиляються, свідомо чи не свідомо. Є італійці в Америки льояльні до Америки, а є певно італійці, льояльні Італії. Питання відай в тому: скільки одних, а скільки других?

РАДА НА ЦЕ?

Якась італійська організація в Америці, щоби засвідчити льояльність американських італійців супроти Америки, задумує влаштувати велику параду, на котрій члени організації мали би складати присягу вірности Америці.

Організатори паради видно виходять із заложення, що така парада буде доказом льояльности супроти Америки. Чи справді так?

Чи справді публичне зложення присяги вірности є доказом льояльности? Адже ті люди раз складали присягу вірности стаючи американськими громадянами. Як стара присяга не вистарчає для засвідчення їх вірности, як може вистарчити нова присяга? Як дехто міг зложити тоді присягу про вірність, зовсім не думаючи, чому він не міг би зробити цього вдруге?

В. МЕСЕРШМІТ, що виробляє найкращі німецькі літаки.

БУЛИ ВЕРБЛЮДИ В АМЕРИЦІ?

Департамент внутрішніх справ каже в своїм бюлетині, що в Національнім Парку Долини Смерти в Каліфорнії відкрито між відтисками передпотопових звірят, сліди верблюдої ноги.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за місяці: лютий, березень, квітень, травень 1940)

ЗАГАЛЬНИЙ ПРИХІД:

З переносу	$694.55	
За місяць лютий	256.58	
За місяць березень	541.80	
За місяць квітень-травень	468.95	
Разом		$1,961.88

ЗАГАЛЬНИЙ РОЗХІД:

1) Бюро в Вашингтоні	$475.00	
2) Збігці	306.00	
3) Школа в Моджанах	225.00	
4) Зворот недоручених внаслідок війни грошей на народний дім в селі Славній (гроші відобрали п. Петрик і Періг з Ню Йорку)	200.00	
5) Зворот недоручених грошей Комітетові в Пасейку	180.00	
6) Видатки звязані з Конгресом, подорож делегата „Обєднання" з Дітройт на наради у справі конгресу та подорож делегата на конгрес у Вашингтоні	123.00	
7) Подорож касієра Обєднання	6.00	
8) Удержання канцелярії, почтові оплати	33.00	
9) Школа в Стемфорд	10.00	
10) Почтова скринька	4.00	
11) Висилка грошей	4.30	$1,567.29

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Загальний прихід	$1,961.88
Загальний розхід	$1,567.29
З кінцем квітня 1940 лишається в касі	$394.59

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

OBYEDNANYE

P. O. Box 122, Church Street Annex, New York City

ФОНД КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

На Фонд Конгресу Американських Українців зложили дальші пожертви:

Тов. ім. Кирила Трильовського, від. 22 У. Н. Помочи, Пітсбурґ, Па.	$ 5.00
Відділ 37 У. Н. Союзу, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. Союзу, Джерзі Сити, Н. Дж.	10.00
Місцева Укр. Нац. Рада, Вунсакет, Р. Ай., і Блекстон, Масс.	5.00
Тов. Просвіта, від. 362 У. Н. Союзу, Бристол, Па.	10.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 108 У. Н. Помочи, Eмбридж, Па.	5.00
Поодинокі члени Тов. Запорозької Січи, від. 327 У. Н. Союзу, Гемстед, Н. Й., зложили по $2: М. Катола і М. Керич; по $1: І. Гречин, І. Душенчук, Й. Душенчук, М. Чопик, І. Грибик, Т. Багрій, Т. Колодій, А. Сеник, М. Ізнекевич, Д. Домитришин, А. Душенчук. Разом	15.00
Тов. Згода, від. 20 У. Н. Союзу, Гемтремк, Міш.	10.00
Тов. ім. Івана Франка, від. 77 У. Н. Союзу, Йорквил, О.	5.00
Поодинокі члени Тов. ім. Івана Франка, від. 77 У. Н. Союзу, Йорквил, О., зложили по $1: Микола Зарічний і Степан Телевяк; по 50 ц.: Петро Головід, Петро Федат, Антін Чопило, Йосиф Телесяк, Евстахій Яремцьо; по 25 ц.: О. Копитка, Ксеня Ясевич. Разом	5.00
Тов. ім. Лесі Українки, від. 171 У. Н. Союзу, Джерзі Сити, Н. Дж.	10.00
Бр. Сошествія св. Духа, від. 237 У. Н. Союзу, Честер, Па.	10.00
Тов. ім. Т. Шевченка, від. 267 У. Н. Союзу, Вестбери, Н. Й.	10.00
Відділ 312 У. Н. Союзу, Савт Плейнфілд, Н. Дж.	5.00
Жіноче Бр. св. Ольги, від. 318 У. Н. Союзу, Нортгемптон, Па.	5.00
Тов. ім. Петра Шеремети, від. 5 У. Р. Союзу, Eмбрідж, Па.	10.00
Поодинокі члени 110 відділу У. Р. Союзу, Гленвуд, Па., зложили: Михайло Туркала $2; по $1: Теодор Старявський, Марія Бережанська, Іван Пужак, Дмитро Витязь, Григорій Хлиста. Разом	7.00
Тов. Нове Життя, від. 123 У. Р. Союзу, Кемден, Н. Дж.	5.00
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 199 У. Р. Союзу, Елизабет, Н. Дж.	10.00
Місцеві Товариства з Фол Ривер, Масс., переслав гром. Ілля Лапиця	25.00
Бр. св. Василія Великого, від. 76 Провидіння, МкКіз Ракс, Па.	5.00
Бр. св. Володимира, від. 101 Провидіння, Бейон, Н. Дж.	5.00
Бр. св. О. Николая, від. 175 Провидіння, Шікаго, Ілл.	5.00
Бр. ім. Трьох Святих, від. 20 У. Н. Помочи, Витней, Па.	5.00
Відділ 1-ший Сборони Лемківщини, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Збірка гр. Л. Сороківським, Ґрінвил, Н. Й.	5.00
Український Щадничий Банк, Клівленд, О.	15.00
Злучені Товариства в Росфорд і Толідо, О.	10.00
Гром. Роман Тенетило, Коллейл, Па.	1.00
Гром. Роман Романчак, Ґленвуд, Па.	1.00
Поодинокі члени відділів У. Н. Союзу, У. Р. Союзу і Народної Помочи в Ейтсборо, Па., зложили (збіркою займалися громадяни: Ів. Еваник і В. Крекота) по $5: В. Крекота і Н. Бобек; в. Еваник $3; по $2: М. Мельник, Т. Кучар, Г. Ґіщак, Ів. Савчак, Т. Маркан; С. Бобек $1.50; по $1: М. Крекота, І. Ондош, В. Турок, Г. Бурій, П. Турчик, І. Леваський, А. Леваський, Дж. Підскалітський, Дж. Підскалітський, М. Підскалітський, М. Кухар, І. Вуйчик, В. Возьняк, М. Серґіян; по 50 ц.: В. Глинянський, А. Савчак, Дж. Колер, К. Хробак; А. Бурдяк 25 ц. Обтягнено кошти пересилки чека і кошти колекти грошей (подорож автом між члени) суму $1.25). На руки Конгресового Комітету доручен суму	40.50
Злучені Організації міста Трой, Н. Й.	15.00
Українська Православна Дієцезія, Ню Йорк, Н. Й.	10.00
Українська православна парохія, Колчестер, Конн.	5.00
Парохія св. Йосафата, Бетлегем, Па.	20.00
Зложили товариства, братства, сестрицтва, церковна каса і поодинокі громадяни в Міннеаполіс, Мінесота: Укр. катол. церква св. Константина $10; Тов. Запорозька Січ, від. 385 У. Н. Союзу, $10; ОДВУ, від. 25, $5; Сестр. Пречистої Діви аМрії $5; Сестр. Молодих Жінок $3; Українська Католицька Молодіж $3 по $2:	
Відділ 134 Провид'ння, о. С. Гринюх, І. Олійник; по $1: О. Шабатура, Д. Менюк, І. Процьків, І. Кіт, Н. Кіт, І. Ковалів, Дж. Ґреськ'в, Н. Федорців, М. Канюк, К. Кузів, Н. Кучинський, В. Сопотюк, Н. Мандзен, Н. Гусак, Н. Гунчак, Дж. Олійник; по 50 ц.: М. Хас, М. Романюк, І. Шміґановський, Н. Н. Разом	60.00
Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союзу, Ню Йорк, Н. Й.	25.00
Тов. Вільна Україна, від. 53 У. Н. Помочи, Ром, Н. Й.	5.00
Разом	$ 419.50
Попередно проголошено	4,515.10
Дотепер зібрано	$4,934.60

ПОВІДОМЛЯЄМО ЧЛЕНІВ ВІД. 300 У. Н. СОЮЗУ, ЩО

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

нашого відділу відбудуться

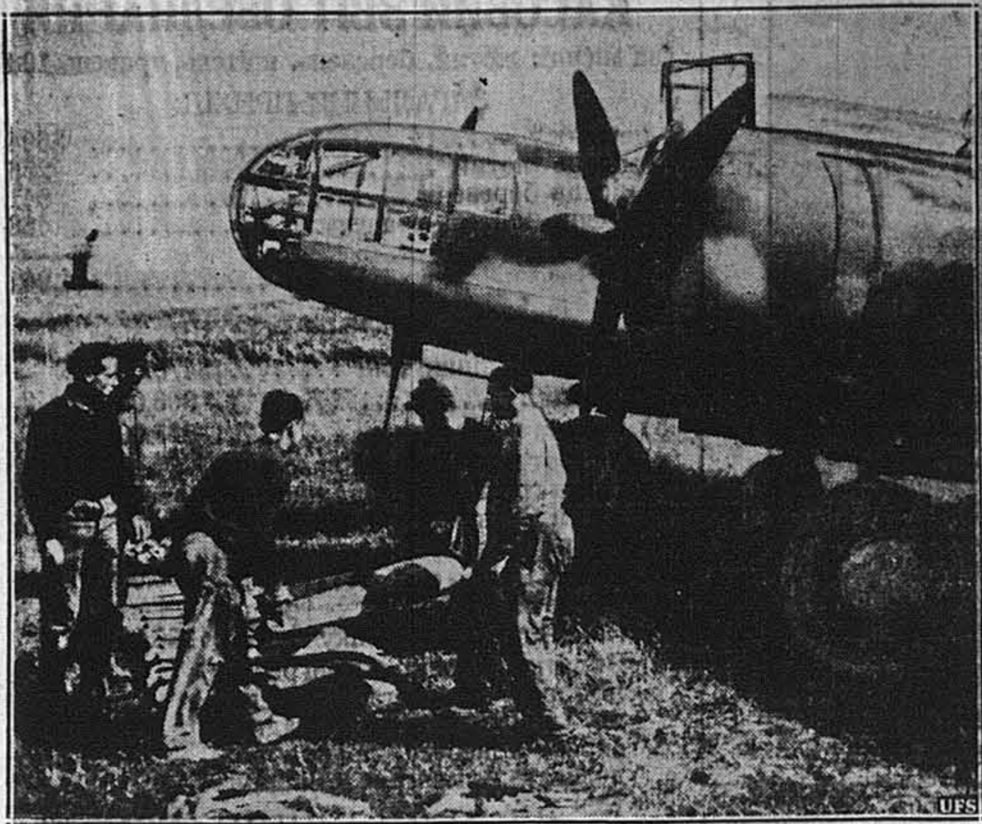
В ВІВТОРОК, 18. ЧЕРВНЯ (JUNE 18, 1940)

в годині 7. ввечір

В УКР. НАР. ДОМІ, 630 MAPLE AVENUE, JOHNSTOWN, PA.

На збори прибуде **організатор п. Загаєвич,** а тому урядники й всі члени повинні обовязково бути присутніми на тих зборах. Маємо важні справи до обговорення та вирішення.

А. Годчак, секр. від. 300.

ФРАНЦУЗЬКІ РОБІТНИКИ ЛАДУЮТЬ БОМБИ НА ФРАНЦУЗЬКИЙ ЛІТАК.

PRESS REPORTS ABOUT THE CONGRESS OF AMERICAN UKRAINIANS

BOLAND AND FLANNERY BOLSTER UKRAINIANS' HOPE FOR INDEPENDENCE

Pennsylvania Congressmen Address Delegates To Convention Being Held In Washington

WASHINGTON, May 25 (AP).—Pennsylvanians in congress, addressing the congress of American-Ukrainian organizations, expressed the common hope yesterday the Ukrainians of Europe would have their own nation and democratic government when peace again comes to their land.

Representatives J. Harold Flannery, Luzerne county Democrat, asserted that "those who love the sword shall perish by it" because "civilizations founded on force have not survived."

"Cultural, moral, and spiritual traditions live. Violence does not. America must be prepared to repel violence and preserve democratic institutions. The light burning here and here alone may yet illuminate the whole world."

Senator, James J. Davis (R., Pa.) told the meeting yesterday: "Your duty is to bring to the attention of the whole world the plight of your fellow countrymen. Your efforts shall not go unheard nor without reward."

Representative Patrick J. Boland, Scranton Democrat, expressed the hope that when the European war ends "this country will be in a position to find justice for those people who now are losing their homes and firesides." He asserted there was a need for united action in the United States to perpetuate freedom, adding, "I appreciate the great contributions this organization has and will make toward that end."

(Scranton Times, May 25, 1940)

WOULD LIBERATE NATIONS

WASHINGTON, D. C., May 27.—To continue their struggle for democracy in America, their adopted land, and in Ukraine, their homeland, 1,000 Americans of Ukrainian descent including a number from Altoona gathered here yesterday to urge a policy of international relations looking toward liberation of, and the guarantee of self-determination of Ukraine and of other nations as a prerequisite of mutual friendly relations between the countries of the world.

(Mirror, Altoona, Pa., May 27)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КАРНЕҐІ, ПА.

Парохіяльний концерт.

В неділю, 2-го червня ц. р., відбувся в Карнеґі величавий концерт парохіяльного хору церкви св. Петра і Павла. Концерт відбувся в „Карнеґі Одіторіюм". Хоч концерт був заповіджений на чверть по восьмій, то вже в восьмій галя була так заповнена, що важко було знайти місця. Точно чверть по восьмій підноситься куртина і починається концерт. Рідка це в нас подія.

Місцевий парох о. М. Кучер відкрив концерт коротким українським і анґлійським словом. Після того виступив хор. Поява хору була величава. Вийшли в українських козацьких строях хористи, а в українських вишиваних строях, немов ріжноманітні цвіти, хористки. Їх було 50. Коли вони уставились виступив на сцену диригент — гарний, стрункий хлопець, теж у козацькім строю. Під кермою цього дириґента почав співати хор. Як першу пісню відспівано „Вірую". Виконання було справді гарне. Солодкі звуки пісні нагадували слухачам рідні землі і зворушували всіх до глибини душі. Після того хор виконував інші пісні, серед них кілька церковних.

Тепер адвокат Онишків виголосив в англійській мові реферат про визвольну боротьбу українського народу. Після того знов виступив хор і виконав „Бандуру" Давидовського. Виконання цеї довгої пісні було бездоганне. „Катерино, вража дочко, що ти наробила? Степ широкий, край веселий тай занапастила", співав хор, а приявним із зворушення лились сльози.

Третя частина складалась із таких пісень: „Вечірний дзвін", в перерібці Бориса Хоптяка, „Реве та стогне" Давидовського, „Ой зійшла зоря" Леонтовича, „На вулиці скрипка грає" Кошиця, „Верховино", в перерібці Б. Хоптяка, „Гандзя", „Гарний хлопець, і інші. Всі пісні були дуже добре виконані, але зо всіх найкраще випала пісня „Вечірний дзвін". Після того гурт танцюристів під проводом Н. Арсеніва відтанцював декілька українських танців. Виконання танців також було гарне і захоплювало публику.

Дириґент хору, п. Борис Хоптяк, тільки що рік у нашій місцевості. За той час він успів вишколити знаменито хор. Його хор співає краще, як деякі професіональні хори.

Дядько Гарасим.

НЕ ПОЧУВАЙТЕ СЕБЕ ТУПІ, НЕРАДІ

КОЛИ запір, зо своїм болем голови, жовчністю і почуттям здуття зробить вас нужденним і схвильованим, пробуйте FEEN-A-MINT, делікатну розвільняючу жвачку. FEEN-A-MINT помагає кишкам вичищуватися легко. Ділає ніжно, але цілковито, приносить приємну полекшу. Міліони, молодих і старих, дозрілих і дітей, хвалять FEEN-A-MINT. Дістаньте засіб для цілої родини за 10 центів. Підіть до СВОЄЇ аптики ще нині і купіть довірну FEEN-A-MINT.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ".

ЯК БІДНОТА РОБИТЬ ЛЮДЕЙ МАЛОТВОРЧИМИ

Коли людина дуже бідна, то часто або й постійно голодує. А коли голодна, то має замало сили і до праці й до природного життя. Така людина має мало відпорности проти всяких недуг та зараз. Легко може подвигатися. Ще лекше може простудитися. Така людина не може й зовсім ясно та послідовно думати. Думання в такої людини часто подібне до дивно-змішливого сну. Значить: така людина може легко й помилку та проступок зробити. І така людина зовсім не спосібна до вищого творчого думання та праці. Це вже можна сказати й про ті народи, що дуже бідно живуть.

Коли якийсь нарід дуже розмножиться, так, що стане йому затісно жити в своїй країні, і нема куди розселятися, то він дуже збідніє і його життя тільки нещасним животінням стане. Отак прямо накупі живуть вже сотні літ китайці та індійці в Індії. Китайці та індійші загально навіть ще менше мають простору до життя, як, наприклад, українці в Галичині. Є сотні міліонів таких китайців та індійців, що ціла родина виживає з кількох грядочок землі. Та всеж таки якось живуть. Але не багато сили життєвої проявляють. І, зрештою, вся та сила, яку мають, зуживається на те, щоб якось вдержатися при життi. І власне оце головна причина, чому вже сотні літ Китай та Індія так мало творчої сили проявляють. Тому може легко у війні перемагати 75 міліонів ніпонців 450 міліонів китайців.

Та й український нарід теж вже сотні літ дуже бідно живе. Передний український селянин рідко коли бачить мясо, сало, масло, або який інший товщ. Навіть тепер німці, можна безпечно сказати, вдесятеро більше їдять товщів та мяся, як українці. А, наприклад, данці то може й 20 разів більше їдять мяса та товщів як українці. Та й анґлієць по два або й по три рази денно їсть мясо та товщі. Тому й скільки більше сили та активности проявляють анґлійці, данці, та інші. Тож треба, щоб український нарід вибився передовсім з бідноти своєї.

О. КОНИСЬКИЙ

У ГОСТЯХ ДОБРЕ, ДОМА ЛІПШЕ

Оповідання з 60-тих років 19-го століття, коли щойно починалися зносини між українцями під австрійським з українцями під російським забором. Одні й другі мають тих самих ворогів: поляків і москалів і пробують з ними боротися. Читач пізнає багато невідомого про життя в ті часи.

Ціна $1.

У паперовій обгортці 60 цнт.

Замовляти:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

Дня 8. червня 1940 р. помер по короткій й тяжкій недузі у шпиталі в Ютика член Тов. Зап. Січ, від. 330. у Літл Фолс, Н. Й.,

ІЛЯРІЙ СТРИЄК.

Походив зо села Тростянець, повіт Бережани, Галичина, де родився 26. жовтня 1892 року. При кінці свого життя мав 47 літ, 6 місяців і 12 днів.

Похорон відбувся в неділю, 9. червня, з дому жалоби до церкви св. О. Николая, а відтак на вічний відпочинок на український цвинтар.

Покійний полишив у смутку жену Марію і дві дочки: Анну і Стефанію, брата Теодора, в ріднім краю батька, матір і два брати. Приїхав до Злучених Держав 1909. і був членом відділу 330. від 1924. р. Покійний був тихої вдачі, щиро жертволюбивий, на народні цілі сам давав і інших заохочував. Багато доложив праці при У. Н. Домі. Його бажанням було завсіди, щоби український нарід міг вибороти українську державу.

У похороні взяли численну участь члени Тов. Тов. Зап. Січ, від. 330., родина і кревні.

Смерть забрала щирого українського громадянина. Нехай чужа земля Вашинґтона буде Йому пером!

Н. Паламар, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Бр. св. Йосафата, від. 217., відбудуться в вівторок, 18. червня, в галі парохіяльній, в год. 7:30 ввечір. Обовязком усіх членів, як місцевих так і позамісцевих, явитись на цих зборах, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени хай прийдуть і вирівняються свої довги на цих зборах, бо в противнім разі будуть суспендовані, а на наступних зборах будуть проголошені контр. комісією, котра буде давати справоздання за пів року. Члени, які ще не отримали чеків-дивіденди з У. Н. Союзу, хай прийдуть на збори й отримають. Хто з членів має своїх знайомих і кревних, най прийде з ними на збори, а ми радо впишемо їх до Бр. і У. Н. Союзу, за що отримаєте нагороду. — Мих. Рудий, предс.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 106., відбудуться в неділю, 23. червня, в годині 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в галі церковній, Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів і члениць явитись на ті збори, боп є дуже важні справи до полагодження, а це: справа пікніку, нові внески тай ухвали на ріжні цілі. Просимо тих членів, що ще не отримали свого чека на дивіденду від У. Н. Союзу, має явитися і чек свій забрати. Суспендовані члени, прийдіть і вирівняйте свій залеглий довг, так будете приняті наново в члени У. Н. Союзу. Довгуючі члени, старайтеся свій довг бодай на піврічних зборах трохи сплатити, бо як ні, так ми мусимо таких членів суспендувати. Взиваємо всіх наших членів, вписуйте свої діти в члени У. Н. Союзу, бо Союз є для молоді найтанишим і солідним „інсюренсом". —Н. Гуль, предс.; В. Єдинак, кас.; Г. Дацьків, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103., відбудуться в суботу, 22. червня, в годині 7. вечером, в церковній салі, 1231 Скат ул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прийти на означену годину, щоби потім не напоминати другий раз, які ухвали Тов. були. Рівнож маємо багато важних справ до полагодження. Довгуючих членів напоминається прийти та вирівняти свої залеглі вкладки, щоби потім не відказували, що мене вже суспендували. На зборах дня 20. травня вибрано касієром М. Адамчука. — Т. Танін, предс.; М. Адамчук, кас.; Т. Барсук, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ: Фарма, 160 акрів, $1,700. Готівка $700. — Гарний дім і 87 акрів. $1,800. Готівка $800. — Молочарська фарма, 180 акрів. $6,300. Готівка після умови. — Маю інші реальности на продаж за дешеві ціни. Голоситись до: Henry Burban, Real Estate Broker, (Berne) Middleburg, N. Y. 138-40

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ D. M. C. І СТЕМПЛЬОВАНІ РІЧИ.
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крови для подружого свідоцтва.
- Гемороїди й жиляки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюроскоп. — Екзамінація $2.00

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Широка коса в ціні $2.50 з пересилкою. Перстень до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y

КАЗКИ
ВІЛЬГЕЛЬМА ГАУФФА
На цих казках виховувалися від віків цілі німецькі покоління.
Їх переклали з німецької мови відомі українські перекладачі: М. Харченко, Ф. Супрун, Д. Корзун і інші.

ЗБІРКА ПЕРША
містить:
1) Каліф-чорногуз
2) Як вирятувано Фатьму
3) Карлик-Ніс
4) Корабель-привид
5) Фальшивий принц
6) Оповідання про обрубану руку

128 сторін. 86 рисунків.
Ціна 50 центів.

ЗБІРКА ДРУГА
містить:
1) Пригоди Саїда
2) Малий Мук
3) Альманзор
4) Злот
5) Черстве серце

128 сторін, 82 малюнки.
Ціна 50 центів.

Замовляйте:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI
Український ПОГРЕБНИК
Цілий похорон навіть за $150
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL,
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6677

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ
НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правильно наїздили на неї на грабіж.
ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 29. Сльози Маріки.

"FOLLOWED BY THE REMNANT OF HIS FIGHTERS, TARZAN WAS BORNE BACK TO MARIKA. HE REGARDED HER ANGRILY.

За Тарзаном слідували рештки його вірних людей. Знайшовшися перед Марікою він глянув на неї з люттю.

-29-

"WHAT TREACHERY IS THIS?" HE ROARED. "YOU GIVE ME WARRIORS AS ALLIES AND THEY SEIZE ME!" MARIKA BEGAN TO SOB.

„Що означає та зрада?", він загремів на неї. „Ви даєте мені своїх людей, аби я з ними боровся, а вони мене схоплюють".

Маріка почала плакати. „Я, я бачила, як ви впали. Я настрашилась, що вони вбють вас. Тому я приказала вас мерщій притягнути сюди".

Rex Maxon

"AT LEAST TEARS ARE MORE PROPER THAN GOO-GOO EYES," McGREGOR SCOWLED, "NOW THAT WE'RE AT THE MERCY OF THE PIRATES."

„Сльози ділають краще, ніж брехливі очі", завважив їдко МекҐреґор і додав: „Що ми далі робитимемо, коли ми в руках піратів?"